



Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center



P 2 4 3 A 1 0 1 1 2

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

Izpitna pola 2

Interpretacija poljubnega (odlomka) umetnostnega besedila

Ponedeljek, 3. februar 2025 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.

Odlomka z navodili za pisanje interpretacije sta na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani, na ocenjevalna obrazca in na konceptni list.

Izpitna pola vsebuje dva odlomka z navodili za pisanje interpretacije. Napišite samo eno interpretacijo, vodeno (1.) ali samostojno (2.). Interpretacija naj obsega najmanj 400 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 30.

V preglednici zaznamujte izbrano interpretacijo z "x".

1.	2.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljiva interpretacija bo ocenjena z 0 točkami. Osnutek interpretacije, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 8 strani, od tega 1 prazno.

[illegible]



1. Vodena interpretacija

Irena Velikonja: **NORMALNA DRUŽINA ... PA KAJ ŠE!** (odlomek)

PONOČEVANJE

Na blatni trati pod jerebiko sta stala Matej in Tjaša. Sestra se je končno enkrat razveselila, ko me je zagledala; Matej pa ni kazal posebnih znakov veselja, saj se je poleg nje majal kot marjetica v vetru. S kretnjami mi je skušala nekaj dopovedati. Bil sem zelo zaspan. Kadar me kdo tako na silo predrami iz trdega spanja, se zelo težko zberem. Kazala mi je na drugo stran hiše, kjer smo imeli dvorišče in vhod. Končno se mi je posvetilo. Hotela je, da bi jima odprl vhodna vrata.

Zavedal sem se, da je za to opravilo potrebna velika mera previdnosti. Mami in oči sta to noč najbrž spala kot zajca z napol odprtimi očmi in prežala na najmanjši šum. Po prstih sem se odtihtapil po stopnicah navzdol in previdno mimo njune sobe. Vrata spalnice so bila zaprta. Domislil sem se, da bi očija že davno prebudil hrup kamenčkov, ki je neusmiljeno trkal na šipo mojega okna, saj starša spita v sobi tik pod mojo. Najbrž sta precej dolgo bedela, sem pomislil, in zdaj spita kot ubita. Pogumneje sem zakorakal po stopnišču proti vhodnim vratom. Kakor sem predvideval, je bil ključ v ključavnici. Samo obrniti bi mi ga bilo treba.

Takrat pa se je za mano prižgala luč.

»Hopa, kaj pa imamo tu!« je zaklical oči za mojim hrbtom. Za njim pa je stala tudi mami in me precej očitajoče gledala.

»Matej in Tjaša sta prišla,« sem rekel, saj sem bil tako rekoč zasačen na dejanju in kakršnokoli izgovarjanje, ki ga tako ali tako nisem nikoli obvladal, se mi ni zdelo na mestu.

Oči se je v hipu stegnil mimo mene, odklenil vrata in jih na široko odprl. Pred vrati je stala Tjaša, čez njo pa je visel Matej. Videlo se mu je, da ni čisto priseben. Ponočevanje ga je zelo utrudilo.

»Ura je pol štirih! Celo noč bedim kot kakšen bedak in čakam, kdaj se bosta mali pijanduri priklatili domov!« je pobesnel oči, da se ga je zaradi odprtih vrat zagotovo slišalo po celem naselju. Zagrabil je Tjašo za roko in jo povlekel v predsobo. Matej je izgubil podporo in je že letel na nos. Gotovo bi si popolnoma razbil obraz, če ga ne bi oči spretno prestregel in postavil v pokončni položaj. Moj veliki brat se je začel majati, kot bi imel gumijaste noge. Hitro sem zaprl vrata. Kaljenje nočnega reda in miru je v naši državi menda kaznivo. Še tega bi se nam manjkalo, da bi kdo od sosedov poklical policijo.

»Mateja je treba spraviti v posteljo,« je zaskrbljeno rekla mami. Zdelo se mi je, da je bilo v njenem glasu zaslediti celo sled sočutja ali usmiljenja.

»Kam smo prišli! Kam smo prišli!« je vzklikal oči.

(Vir: Irena Velikonja: Normalna družina ... Pa kaj še!. Ljubljana: Mladika, 2011. 57–59.)

NAVODILA

- Opredelite odlomek glede na književno zvrst in ga povzemite.
- Razložite problem v odlomku: Kako pripovedovalec doživlja nočno dogajanje? Kako skuša rešiti nastale težave? Kako na neprijetni dogodek gledajo starši? Citirajte poved, ki izraža očetov pogled na hčerino in sinovo ponočevanje.
- Povzemite ugotovitve in izrazite svoje mnenje o pripovedovalčevem ravnanju. Ob primeru iz življenja presodite, ali so si najstniki v koščljivi situaciji pripravljeni pomagati med seboj.
- Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte slovnična in pravopisna pravila ter slogovno ustreznost.



2. Samostojna interpretacija

Stella Kos: KOZARČEK PREVEČ (odlomek)

»Je to res?!« je zariplo vprašala Tanja.
 Njena modra torbica je padla po tleh, ko je roke uprla v boke.
 »Kaj?« je prestrašeno vprašala Izabella, medtem ko se je pomaknila k sosedi, ki je nemočno opazovala njun pogovor.
 »Kar je povedala Gabi! Je res?!« Njen pogled je ostro vrtal v hčer.
 Izabella ni odgovorila z besedami, samo pokimala je.
 »Prasica nehvaležna!« je vzrojila Tanja in pograbila torbico, ki se je naslednji trenutek znašla na hčerinem obrazu. »To si mi nalašč naredila! Samo da bi me uničila!«
 »Tanja, umiri se,« je mednju stopila soseda.
 »Kako naj se umirim?! Hči mi pride tik pred sprejemnimi izpiti noseča domov!«
 Stegnila je roko proti Izabelli, da bi jo klofnila, ko jo je nekaj močno potisnilo ob steno.
 »Ne boš je udarila!« je vzkliknila Gabriella, ki je pritekla iz stanovanja ter jo v zadnjem trenutku ujela za zapestje. Tanja se ni hotela vdati, na vse pretege se je borila, da bi se osvobodila prijema. Moč v njenem drobnem telesu se je potrojila.
 »Boš branila to lajdro?!« je zavpila na starejšo hčer. Njene oči so se od napora izbuljile. »Ti si vsega kriva! Nikoli ji nisi bila vzgled! Ne vidiš, da mi je uničila življenje in poskrbela za največjo sramoto na Brezovici?!«
 Naposled ji je uspelo, da se je izvila iz hčerinih rok in Izabelli pripeljala tako močno zaušnico, da je po hodniku zamolklo zadonelo.
 Izabella se je prišla za pordelo lice ter vstala. S pogledom, polnim trpljenja, je premerila mamo in zajecljala:
 »Nimaš me več pravice zadrževati doma, polnoletna sem!«
 »Kar izgini!« je pobesnela Tanja ter pričela iz ust pljuvati slino. »Zdaj te nihče niti pogledal ne bo.«
 »Ne bo me več domov!« je Izabella nejeverno in obenem togotno strmela v mamo.
 »Saj ti ni treba!« je brez pomisleka siknila Tanja. »Preklet naj bo dan, ko sem te rodila!«
 Ženska, ki je opazovala družinski prepir, je za nekaj trenutkov prenehala dihati. Česa takšnega še nikoli ni slišala. Pogled je zapičila v Izabellin trebuh, da bi se prepričala o njeni nosečnosti. Stopila je korak vstran ter se komajda umaknila dekletu, ki je nenadoma planilo skozi vrata.
 »Iza, počakaj!« se je zaslišal obupan Gabriellin klic. Sestra se je pognala za njo in ji poskušala preprečiti odhod.
 »Koga naj čakam?« se je Izabella obupano zastrmela vanjo.
 »Ne moreš kar izginiti, če ...«
 »Lahko,« je odkimala. »Mislim, da sem danes slišala zadosti!« Z vso močjo je odrinila Gabriello od sebe in se pognala v tek.

lajdra (pog., slabš.) – vlačuga, prostitutka

(Vir: Stella Kos: Kozarček preveč. Bevke: Smar-team, 2011. 89–91.)

NAVODILA

Opreделите odlomek glede na **književno zvrst** in ga **povzemite**. **Izberite problem** oziroma prvo odlomka in ga/jo **razložite**. **Razlago utemeljite** s primerom iz odlomka. **Povzemite ugotovitve** in **napišite svoje mnenje** o problemu oziroma prvini v odlomku in na splošno. **Mnenje utemeljite** s primerom iz lastnih ali tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila. Svoje besedilo ustrezno členite, pri pisanju upoštevajte pravopisna in slovnična pravila ter slogovno ustreznost. Interpretacijo lahko tudi izvirno naslovite.



[illegible]





Prazna stran